E 159/2022 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje: Suomen ennakkovaikuttamislinjaukset EU:n tulevaan sähkömarkkinamallia koskevaan aloitteeseen

Elina Hautakangas

1.2.2022

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Prosessi

- **Äänenpainot markkinamallin uudistamistarpeesta vahvistuivat energiakriisin edetessä**
- **Neuvosto on pyytänyt komissiota vauhdittamaan markkinareformia**
- **Komission konsultaatio käynnissä 13.2 saakka**
- **Komissio antamassa asetusehdotusta maaliskuun 2023 lopulla**

Yleistä markkinamallista

- **Nykyinen malli toiminut pääosin hyvin**
  - Investointisignaalit ja ajojärjestys tulee säilyttää
  - Tarvitaan kriisiajan malli
- **Mahdollisesti perustavanlaatuinen muutos nykyiseen**
  - Ei pidä tehdä muutosta kiireessä
    - lopputuloksen pitää olla parempi kuin nykyinen malli
  - Vaikutusarvioiden on oltava kattavia
    - investointisignaalit, vaikutukset johdannaismarkkinoihin ja loppukäyttäjiin
- **Kolme yleisesti keskustelussa ollutta vaihtoehtoa:**
  - status quo
  - pitkän aikavälin markkinan vahvistaminen pitkillä sopimuksilla
  - Kaksi hintakoria, yksi sääriippuvaiselle ja joustamattomalle sekä toinen joustokykyiselle tuotannolle

Komission konsultaation lähtökohdat

Tavoitteet

- **Lisättävä pitkien tuotteiden käyttöä**
  - lisää pitkiä uusiutuvan PPA-sopimuksia ja niiden ulottaminen myös loppuasiakkaisiin
  - Kaksisuuntaisten hinnanerosopimusten (CfD:t) integrointi markkinamallin
    - vapaaehtoinen tai pakollinen ja soveltuuko myös olemassa olevaan kapasiteettiin
- **Jousto**
  - jakelutariffit tarkasteluun jouston lisäämiseksi, jotta käyttökustannukset tulevat paremmin huomioiduksi
- **Loppuasiakkaat**
  - halutaan yhtäältä pienasiakkaille ja kotitalouksille pääsy pitkiin sopimuksiin sekä näiden osallistuvan joustomarkkinaan ja kohdistavan kulutustaan halvoille tunneille
  - pitäisikö sähkönmyyjille asettaa pakollinen suojausaste loppuasiakkaan suojaamiseksi

Komission konsultaation rakenne

- **Sähkölaskut itsenäisiksi lyhyestä markkinasta**
- **Pitkä markkina (forward)**
- **Hinnanerosopimukset**
- **Uusiutuvien edistäminen**
- **Inframarginaalisten tuottajien tuoton rajoittaminen**
- **Päivänsisäisen markkinan tehokkuuden parantaminen**
- **Parempi kuluttajansuoja**
  - omatuotannon ja sähkönjakamisen lisääminen
  - paremmat mahdollisuudet erilaisiin sopimuksiin
  - kuluttajansuojan vahvistaminen
- **Markkinan läpinäkyvyys ja integriteetti (REMIT)**

Suomen vaikuttamiskanta

- **Kanta muodostettu ennen tietoa komission konsultaatiosta tai varsinaisesta ehdotuksesta**
- **Lähtökohdat:**

1. **Säilytetään markkinamallin markkinaehtoisuus**
2. **Säilytetään voimalaitosten ajojärjestys**
3. **Turvataan toimintaedellytykset sekä päästöttömälle sähköntuotannolle että riittävälle säätökykyiselle sähköntuotannolle**
4. **Tuetun kapasiteetin on osallistuttava sähkömarkkinoiden hinnanmuodostukseen**
5. **Tehtyjen muutosten on tuotava hyötyjä loppuasiakkaille**
6. **Tarvitaan eurooppalainen kriisiajan markkinamalli**

Kiitos!